

Tunteet ymmärretyiksi

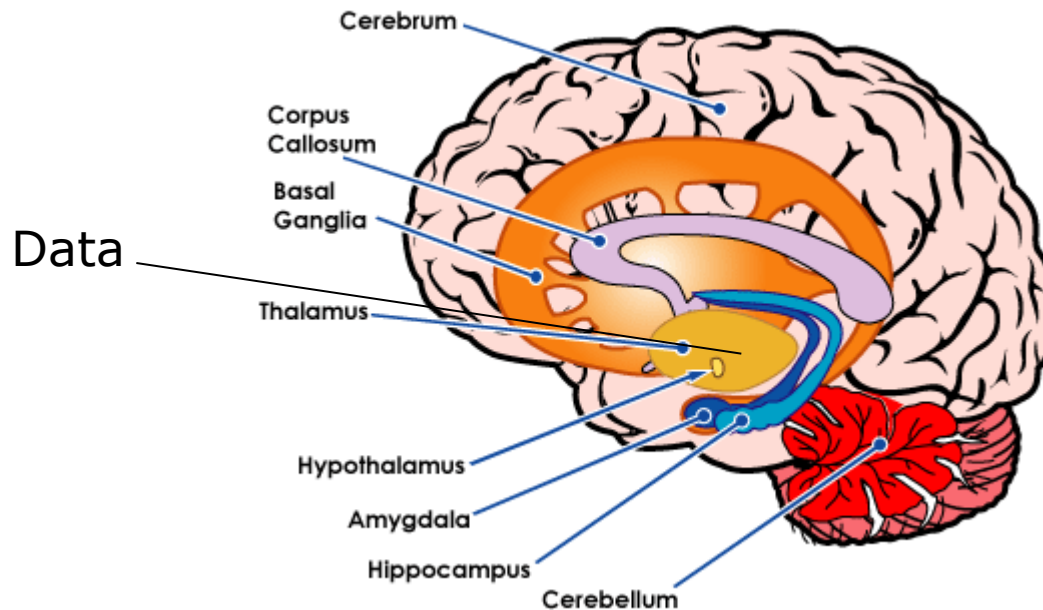
Mitä tunneäly on ja mistä sitä saa?

Kirsti Tenhola
Focused Energy Oy
050 377 59 77

Tunneäly

- Kykyä havaita, ilmaista ja käsitellä omia tunteita rakentavasti
- Kykyä luoda ja ylläpitää sosiaalisia suhteita
- Kykyä selvitä haasteista
- Kykyä käyttää tunnetietoa tehokkaalla ja rakentavalla tavalla
- (Steven J Stein)

Fysiologinen tausta

Työmuisti 40 bittiä versus
muu 11miljoonaa bittiä

4% tietoaista

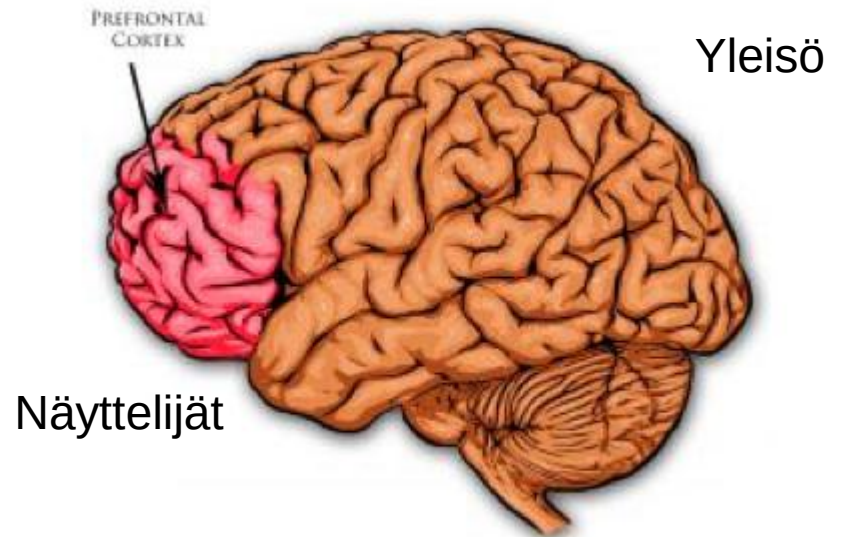
Mitä ajattelee se lisääntyy!

Aivoja voi hemmotella tuntemalla itsensä onnelliseksi,
tarjoamalla niille haasteita ja antamalla niille hyvälaatusta ruokaa,
riittävästi unta ja liikuntaa.

Prefrontal cortex etuaivokuori

Tämä aivon osa vastaa

- Tavoitteen asetannasta
  - Suunnittelusta
  - Impulssikontrollista
  - Ongelmanratkaisusta
  - Visualisoinnista
  - Luovuudesta
-
- Vatii paljon energiaa

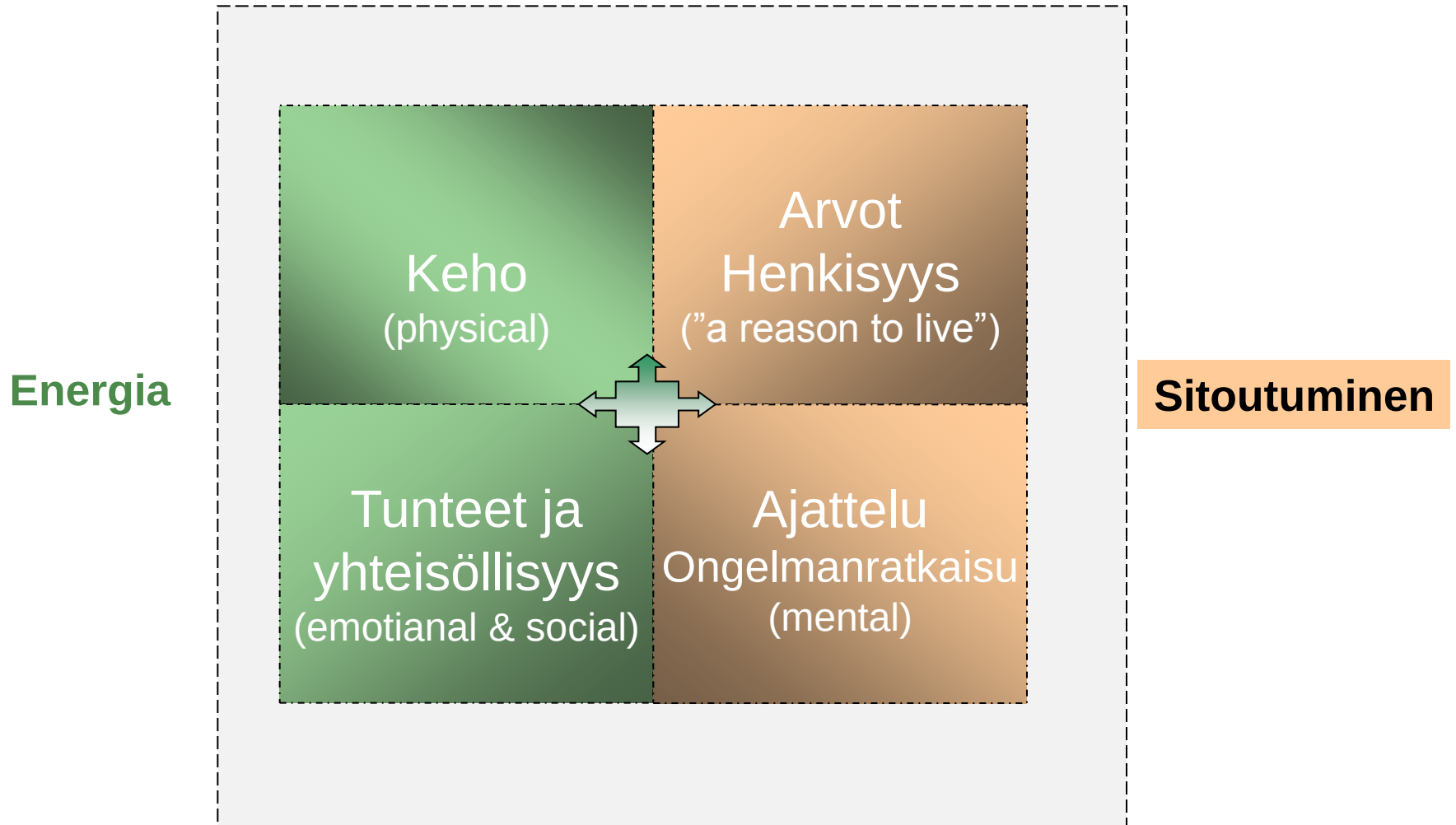
- tietoisessa mielessä voi olla vain
- **yksi** keskittymistä vaativa asia
- **3-4** muistettavaa asiakokonaisuutta
- David Rock

Unen puute

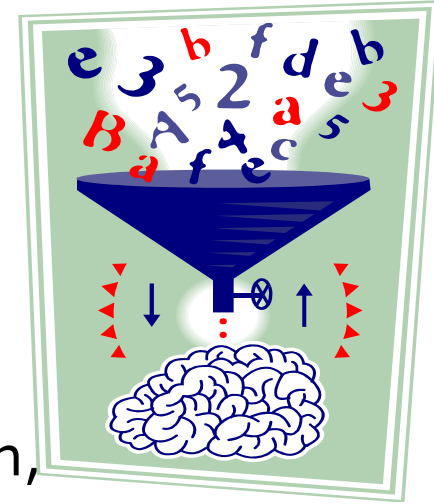
- Tunteet ohjaavat meitä tavallista enemmän, ärsyynnymme helpommin, olemme epäluuloisempia.
- Henkinen vireys on heikompi, onnettomuusriski kasvaa
- Kykenemme näkemään vähemmän vaihtoehtoja
- Verbaalinen kyvykkyys heikkenee
- Numeeriset kyvyt eivät yllä tavalliselle tasollemme
- Kykymme kontrolloida alemman tason (kenties vähemmän tehokkaita käyttäytymismallejamme) heikkenee.
- Stressin kasvaessa vain oma mielipide jaksaa kiinnostaa ja miestä tulee joustamattomampia
- Tekee mieli rasvaista ruokaa ja nopeita hiilihydraatteja, lihominen uhkaa

Jaksaminen ja ilo työssä

Tunteen ja tiedon yhteistyö

- Tunteet vaikuttavat tekemisen määrään, laatuun, suuntaan,
- Uteliaisuus panee hakemaan lisää tietoa
- Hämmennys ohjaa jäsentämään ja analysoimaan tietoa joka tuntuu ristiriitaiselta
- Yllättävä uusi tieto hämmästyttää ja pakottaa arvioimaan tietojaan uudella tavalla
- Onnettomien asioiden analysointi auttaa vain jos ajatus etenee ratkaisuun
- Päätöksenteko ja tunteet

Tunteet vaikuttavat...

Sosiaalisessa kentässä

- Tarttumalla ja tunteiden käsittelytapakin tarttuu
- Lisäämällä tai vähentämällä sosiaalista aktiivisuutta (innostus, kiitollisuus lisäävät, häpeä vähentää)
- Positiiviset tunteet lisäävät auttamishalua, negatiiviset vähentävät

Korkea negatiivinen

Vihainen
Pelokas
Huolestunut
Vihamielinen

Korkea positiivinen

Iloinen
Luottavainen
Tuntee itsensä haastetuksi
Vireä
Yhteydessä toisiin

Matala negatiivinen

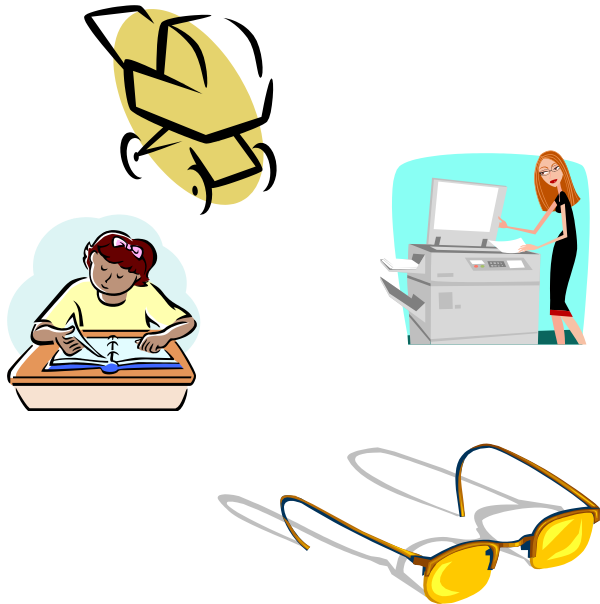
Masentunut
Uupunut
Loppuun palanut
Toivoton
Tappiotunnelma

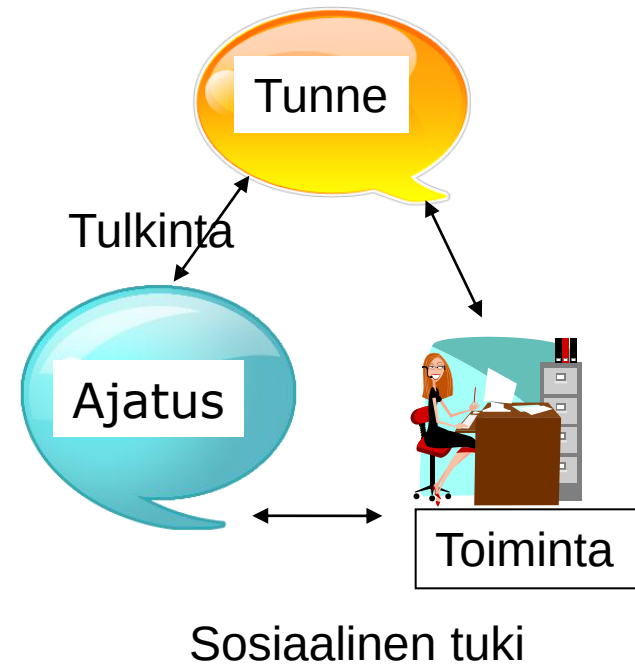
Matala positiivinen

Rento
Tyyni
Seesteinen
Rauhallinen

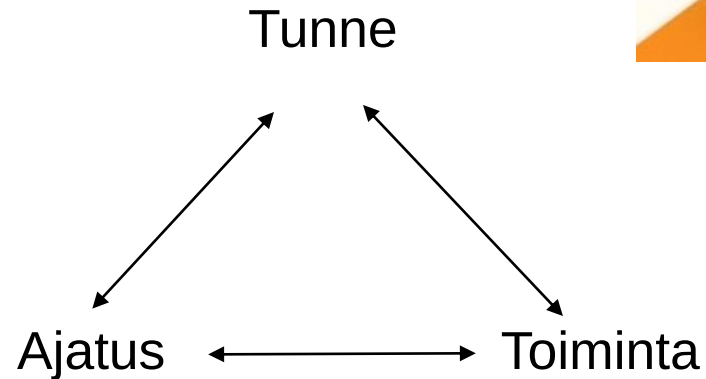

tilanne

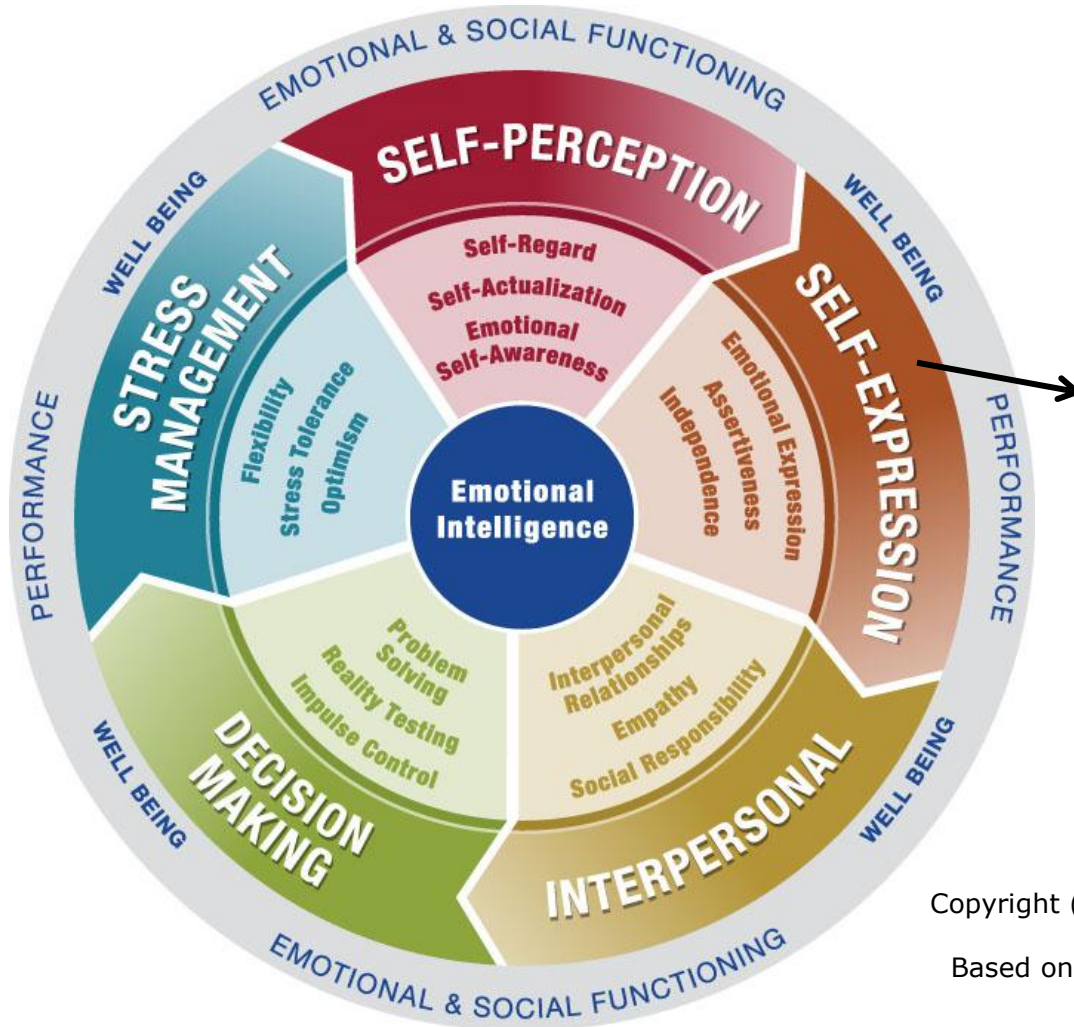

Voimme aina valita!

Ajatukset ja tunteet saavat olla ajoittain negatiivisia, jos toiminta on positiivista, omien arvojen suuntaista ja vie eteenpäin

The EQ-i^{2.0} Model

Copyright (C) 2011 Multi-Health Systems Inc. All rights reserved.

Based on the Bar-On EQ-i model by Reuven Bar-On, copyright 1997.

EQi - Emotional intelligence (tunneäly)

Itsetuntemus

1. itsearvostus
2. omien tunteiden tiedostaminen
3. itsensä toteuttaminen

Itsensä ilmaiseminen

1. omien tunteiden ilmaiseminen
2. Itsenäisyys
3. vakuuttavuus

Ihmissuhteet

1. empatia
2. sosiaalinen vastuu
3. vuorovaikutus

Päätöksenteko

1. ongelmanratkaisu
2. todellisuudentaju
3. Impulssikontrolli

Stressinhallinta

1. joustavuus
2. stressin sieto
3. optimismi

Itsearvostus

Kyky nähdä itsensä, ymmärtää itseään, hyväksyä itsensä positiivisine piirteineen ja kehittämistarpeineen

Itsensä toteuttaminen

Kyky ottaa potentiaalinsa käyttöön ja pyrkiä toteuttamaan itseään, ponnistella voidakseen tehdä asioita joista nauttii.

Omien tunteiden tiedostaminen

Kyky tunnistaa ja ymmärtää omia tunteitaan, analysoida niitä ja kyky ymmärtää mikä aiheutti tunteen ja miksi

Itsensä ilmaiseminen

Tunteiden ilmaiseminen

- Kuinka vapaasti ilmaisemme tunteitamme sekä verbaalisesti että ei verbaalisesti avoimesti vapaasti ja aidosti

Vakuuttavuus (jämäkkyys)

Kyky ilmaista tunteitaan, uskomuksiaan ja ajatuksiaan sekä puolustaa rakentavalla tavalla näkemyksiään.

© Copyright 2005 Multi-Health
Systems, Inc. All Rights Reserved.

Itsenäisyys

Kyky tulla toimeen itsenäisesti ja itseohjautuvasti, olla toimissaan ja ajatuksissaan vapaa tunnepitoisesta riippuvuudesta. Itsenäiset ihmiset voivat kysyä toisten mielipiteitä ja harkita saamiaan neuvoja, mutta eivät oleta, että toiset tekevät tärkeät päätökset heidän puolestaan.

Ihmisten väliset tunteidot

Empatia

Kyky tarkkailla, ymmärtää ja arvostaa toisten tunteita, kyky lukea toisia

Sosiaalinen vastuu

Kykenee näyttämään, että on yhteistyökykyinen, panoksensa antava ja rakentava ryhmänsä jäsen.

Yhteisöllinen.

Ihmissuhteet

Kyky luoda ja ylläpitää molemmin puolin tyydyttäviä pitkäaikaisiakin ihmissuhteita, joille on tyypillistä läheisyys ja kiintymyksen antaminen ja vastaanottaminen

Päätöksenteko

Ongelmanratkaisu

- Kyky löytää ratkaisuja ongelmiin tilanteissa, joissa tunteet ovat mukana
- Kyky ymmärtää miten tunteet vaikuttavat päätöksentekoon

Todellisuudentaju

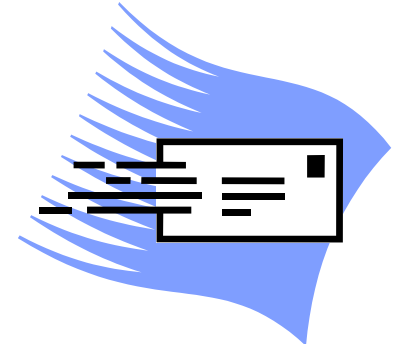
**Same experience
different reaction**

Kyky arvioida miten hyvin koettu (subjektiivinen) ja todellinen (objektiivinen) tilanne vastaavat toisiaan. Etsii todisteita siitä miten asiat oikeasti ovat. Ymmärtää miten tunteet vaikuttavat objektiivisuuteen

Impulssien hallinta

Kyky vastustaa houkutusta
toimia heti
ja malttia tarvittaessa siirtää
myöhempään päätöksentekoa
tai toimintaa

Stressin hallinta

Joustavuus

Kyky sopeuttaa tunteensa ja ajatuksensa sekä käytöksensä tilanteisiin ja olosuhteisiin

Stressinsietokyky

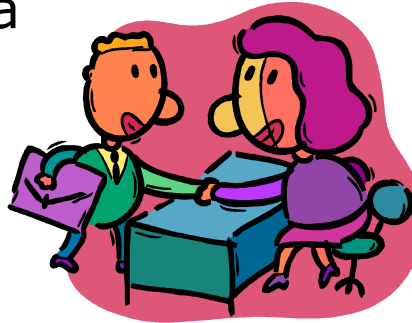
Kyky kestää vastoinkäymisiä ja stressaavia tilanteita “hajoamatta”. Suhtautuu tilanteeseen ryhtymällä aktiivisesti ja luottavaisesti toimintaan.

Stressinsietokyky

Korkea

- Tehokkaat stressinkäsittelykeinot
- Rauhallisia ja säilyttävät malttinsa
- Suhtautuvat luottavaisesti muutokseen
- Vakaita ja rentoja

Optimismi

Kyky nähdä asioiden
valoisampi puoli ja säilyttää
myönteinen asenne
vastoinikäymistenkin keskellä.

Ja se tarttuu!

Onnellisuus

- Kertoo "tunne-terveydentilasta" yleisestä hyvinvoinnista
- Tähän liittyy tyytyväisyyden tunteita eri elämän osa-alueilla
- Vaikuttaa käytettävissä oleviin tunneälyresursseihin ja siihen vaikuttaa tunneäly.
- Erityisesti onnellisuuteen liittyvät
  - Itsearvostus
  - Optimismi
  - Vuorovaikutus
  - Itsensä toteuttaminen

Lähteitä

- MHS EQ2 materiaali
- Jim Loehr & Tony Schwartz: The Power of Full Engagement
- Rita Carter: Aivot, kuvitettu opas aivojen rakenteeseen toimintaan ja häiriöihin DK 2009,
- Jarkko Rantanen: Tunteella voimaa tekemiseen
- Jarkko Rantanen Vaikuta Tunteisiin
- Focused Energy materiaaleja

Kirsti Tenhola
Focused Energy Oy
050 377 59 77

Onnellisuudesta: Sonja Lyubomirsky: Kuinka Onnelliseksi?